

Må jeg sige noget?

Forløbet skal skærpe elevernes forståelse af, at det vi i dag synes er det naturlige, det selvfølgelige, det eneste rigtige har set helt anderledes ud før og at det til stadighed (kan) forandres.

Casen er hentet i elevernes hverdag: Hvem styrer ordet i klasselokalet og kan vi gøre det bedre end nu?

Læringsmål

Indholdet af forløbet svarer til målsætningerne for såvel samfundsfag som historie: I formålet for Historie (Stk. 3) hedder det, at "Elevernes historiske bevidsthed og identitet skal styrkes med henblik på, at de forstår, hvordan de selv, deres livsvilkår og samfund er historieskabte. Derved opnår eleverne forudsætninger for at leve i et demokratisk samfund". En del af formålet med undervisningen i samfundsfag (stk.2) er at "eleverne skal opnå forståelse af, hvordan mennesker både påvirkes af og kan påvirke samfundet, og de skal kunne forstå hverdagslivet i et samfundsmæssigt perspektiv".

Undervisningsplan

Lektion 1: I dag skal klassen besøge, det man har kaldt "Den sorte skole", som den kunne have set ud på landet for ca. 100 år siden. Bed eleverne om at lægge mærke til så mange forskelle som muligt på timen i landsbyskolen og deres egen skoledag. Se filmen Undervisning i Nygaard Gl. skole (ca 5 min).

Spørg eleverne, hvad de kan udlede af filmen om, hvad eleverne skulle lære – efter skolens og statens mening.

(Skolebørnene skulle uddannes til gode kristne og til gode danskere, der var disciplinerede og kendte deres plads. Filmen demonstrerer prioriteringen af Kristendoms-kundskab og viden om Danmark: de undervises bl.a. i de 10. bud og på bagvæggen ses en anskuelsestavle med Noah og duen. Eleverne terper fynske bynavne og bag Frk. Jensen hænger et Danmarkskort, et andet sted skimtes Frederik VI.)

Spørg derefter eleverne, hvordan eleverne gjorde opmærksom på, at de gerne ville sige noget?

(Det gjorde de ikke. Eleverne skulle svare, hvis de blev spurgt, og ellers tie stille. Undervisningsformen kaldes "overhøring" hvor læreren beder eleven fremsige, hvad hun har lært udenad som lektie. At eleverne kunne stikke en finger i vejret for at få ordet var ukendt og først almindeligt et godt stykke op i det 20. århundrede.)

Lektion 2: Giv eleverne ca. følgende oplæg: Det I så fra den sorte skole opfattede man dengang som den naturlige måde at gå i skole på. I dag ser vi noget andet som det naturlige. Fx virker det naturligt at læreren styrer ordet i klassen og bestemmer, hvad der skal tales om og hvem der skal have ordet.

(Det er også hvad vi lærere har lært i vores uddannelse og det, som skolen er bygget til. Skoler i dag har lokaler med plads til 20-30 elever, som er nogenlunde det, man som lærer kan overskue på én gang, hvis altså eleverne sidder ned og har ansigtet vendt mod læreren.)

Men selvfølgelig kan man styre ordet på flere måder i skolen. Måske endda på en måde, som eleverne lærer mere af. Det skal vi arbejde med nu – i grupper på 4. I kan vælge at arbejde med en af de modeller, jeg deler ud nu (- eller selv opfinde en model?).

Del opgavearket ud: Hvem styrer ordet? De tre modeller er:

- at klassen vælger en elev, der styrer ordet
- at læreren trækker lod om, hvem der skal svare i stedet for at tage dem, der markerer
- at eleverne stiller spørgsmålene i timen og læreren svarer i stedet for omvendt

Om 20 minutter ser vi på om nogen af modellerne er så interessante, at de skal afprøves i de næste timer.

Efter gruppedebatten: Lad eleverne fremlægge for klassen. Hvis du vurderer at en eller flere kunne være lærerige at prøve af, kan du vælge det (eller sætte dem til afstemning).

Forberedelse

Læs evt. artiklen om den oprakte fingers historie: Historien om hånden i vejret

Opgavearket er et worddokument og kan redigeres, hvis man ønsker andre modeller eller en anden præsentation.

Demokratiskolen er meget interesseret i jeres erfaringer og feedback, så vi kan forbedre vores tilbud. Mail os på kontakt@demokratiskolen.dk

